

מס' 650

ס. ב.

מדינת ישראל
הכנסת

פרוטוקול מס' 37

מישיבת הוועדה לחינוך ותרבות שהתקיימה
ביום ד', א' באב תשי"ב - 23.7.1952
בשעה 8.50

משתתפים:

- ס. פרסיץ - היו"ד
- ס. ארם
- א. חכרמלי
- ס. כפרי
- ס. נורוק
- ד. בצר
- י. סמילבסקי
- א. רזיאל-נאור
- א. ריימלס

חסריים:

- ס. מזבש
- ח. בזבד
- א. ברסן
- א. ס. זביחובסקי
- א. דניטס

מזכירים:

- סר ארנון - מטעם סטוד החינוך והתרבות
- א/מסנה ע. צמון - ספקד הצדנ"ע
- ס/אלוף ח. בן-דוד - מטעם המטכ"ל
- ב. צ. אילן - מטעם סטוד המסחור
- ב. סטרסנר - מטעם סנהלי בתל-הסטר

סדר-היום:

- א. תרצאת א/מסנה ע. צמון על הצדנ"ע

=====

חיוני ש. סרטיז

פותחת את הישיבה.

הייתי מבקשת מטר עצמון לתת לנו אינסטרמאציה

על עבודת המספר.

מסנה ע. עצמון

לפני כשנה וחצי הופיעו בהודאות הפיקוד העליון הודאות הקובעות את מטרת הגדנ"ע. מה אנו עושים כדי להגשים את המטרות כפי שצקבעו. אנו מחלקים את הנוער לשתי סוגים (א) נוער המקבל חינוך באיזה שהיא מסגרת, ובעיקר נוער לומד (ב) נוער שאיננו קשור לכל מסגרת חינוכית, נוער שאנו קוראים לו - נוער עובד ונוער עולה. לפני כשנתיים נתקבלה החלטה בישיבה בה נוכחו שר הבטחון ושר החינוך והתרבות, כי כל האמצעים העומדים לרשות הצבא במסגרת תקציבו ומוקצבים לעבודת הגדנ"ע - יוקדשו לעבודה בנוער העולה ובנוער הפרברים. על יסוד החלטה זו היה עלינו להביא מהפכה בעבודת הגדנ"ע בחיפוש דרכים, כי עד כה הצטמצמה עבודת הגדנ"ע בעיקר בנוער הלומד בבתי-הספר. כן השנו סעיף נוסף בהחלטה האומר, כי אין לנתק לגמרי את הקשר עם בתי-הספר. בהתאם למטרת הגדנ"ע, הרי ישנו חינוך מוקדם למסלול צבא ההגנה לישראל בגון: אוויר, ים, קשר וחובשות. ברור, כי אותם האמצעים שצריכים ללכת למקצועות אלה, יש למשוך ולהחזיקם במסגרת מסויימת, במידה שהדבר יינתן. באמצעות מורים שישנו לכך על-ידי בתי-הספר ועל תקציבם של בתי-הספר.

תחילה ברצוני לעסוד על עבודת הנוער

שאיננו לומד. הסיטה בה אנו עובדים עם הנוער העולה לאחר בקשר לרשמי המנהל במעברות, כן התייעצנו עם אנשי העוסקים בפדגוגיה באוניברסיטה וגם באנשי העוסקים בעליית הנוער, מכולם שמענו. פצה אחת ויחידה; אין לנו סיטה בקשר לכך, ואין לנו קו, התחילו בעבודה ותמצאו את הדרך חוץ מדי עבודה. את הנסיון הראשון עשינו מתוך שיקול זה. אנו יכולנו להניח, כי נוכל לתת אדם מגוייס אחד ל-200 נערים ונערות. ברור, כי העבודה החינוכית לא תהיה פרויקטיבית אם בא אדם אחד למעברה שיש בה 200 בני נוער וינסה לרכזם. גם באן הלכנו בשיטה של מפקדי מות (מ"ב) ומפקדי טחלקות (מ"ט). בכיתתו של ה-מ.כ. ישנם 18 - 10 בני נוער והוא נער מבין הנוער העולה, אך יותר מבווד. אולם בשאלת השאלה היכן אפשר למצוא נערים כאלה מקרב ילדי המעברות. חשבנו, כי אולי נצליח להוציא את תלמידי הגימנסיות שעברו כבר קורסי לעבודה בקרב הנוער שבמעברות. תחילה נטינו לעשות זאת בקרב הנוער של ירושלים אשר יצא לפרוודוד ירושלים. הכרזנו על חדטמות ונענו כ-75% מהנוער הלומד של ירושלים. אולם כאשר נגטנו לבצע את הדבר מסש נשארנו רק בודדים, ואותם הבודדים שהתמידו - נשארו בודדים במערכה, כי בבית לא תמכו בכך, ולצדדי הרב נח בית-הספר לא עזר בכך. כך שהנער שרד בודד לגמרי. יוצא איפוא, כי קשה למצוא כיום נערים בגיל זה שמסטיכו בטלחטה זו בעצמם, על-כן הם נסוגו. בעיקר קשה הדבר, כי לא תמיד הרכב מגיע בזמן ובעיתות החורף, הגשם ספריע, ראינו, כי אין זו יכולה להיות שיטה - הבאת הנוער הלומד למעברה. עשינו נסיון נוסף על ידי פגישה עם מנהלי המעברות והכנסנו כ-מ.כ. נערים שהתגייסו לפני שנתיים. אולם התברר אחר-כך, שיש לערוך תכנית אחת בשביל נוער זה. התברר, כי אותם הנערים בגיל 16 - 17 שהיו בקורס יחסם לילדי המעברות היה חם. אולם כאשר דברו אתם במסיבות, והיה עליהם להתרגל למסוד מרחקים בסדה - לא ידעו זאת, כי הם לא ידעו יחידות מידה מה הם. כאשר הראו להם מצפן, הם לקחו זאת לאוזן לראות אם השעון הולך. כתוצאה מכך החלטנו לקחת טורים ששירתו בעתודות שלמדו אותם עברית וקצת חשבון, ואולי בצורה כזו נוכל להגיע לתוצאות מעטיות. נערים אלה שיצאו לקורס וחזרו כעבור 50 יום - ראינו, כי לא קרה דבר במעברה. הילדים לא רצו לקבל את מרותם של מפקדי המות יוצאי המעברות טשום שהיחוס לא התאים. כתוצאה מכך החלטנו לעשות את הנסיון הבא, עקב המבנה האבדתי במעברה לא יכולנו לפעול בדרכים הקודמות והחלטנו על מבצע ההתערבות. פירושו של מבצע זה הוא - לקחת את כל נערי המעברה לבסיס גדנ"ע לחודש ימים, כלומר את כל הנערים מגיל 13 - 17 - אסנת רצינו לקחת את כל אלה עד גיל 18, אך נוכחנו לדעת כי הם אינם

א/טובה ע. עצמון:

יוצאים משום שהם צריכים לעבוד, הם היו מוכנים לצאת ובלבד שנשלם להם 1,700 ל"י ליום - על-כן לקחנו את הנערים עד גיל 17. כוונתנו הייתה לתת להם חווי ישראל, בשעות לפני הצהריים יהיה עליהם ללמוד עברית, חשבון, תנ"ך וידיעת הארץ, ובשעות אחר הצהריים - ייעטקו בספורט, ואימונים ובערב ירכסו מנהגי חווי ישראל בצורת סירה, שיחה ורקודי-עם. אנו נשתדל להקנות להם בפרק זמן זה ידיעת-מה על העליה, על ההגנה, על הרצל ועוד. קבענו 20 נושאים שיהיה עליהם לעבוד תוך 30 יום. על-מנת להתחיל במבצע זה שכולנו חרדנו לו, ארגנו קורס לחיילים שלנו שברובן היו חיילות. קורס זה נמשך 3 שבועות. אחר-כך שלחנו אותן בחוליות של שלושה שלשה ל-10 ימים להיות במעברות, שלחנו אותן ואוהלי סיירים בידיהן. הן באו והקימו את אוהליהן בטרכו המעברה, יחס אנשי המעברה אליהם היה יפה ואנשי המעברה עמדה החלו להזמין את החיילים שלנו לאוהליהם, כי המה היו טובים יותר. המדריכים האלה באו בדברים עם אנשי המעברה ועם ילדיהם, כאשר שאלתי את המדריכים עם ילדי המעברה יבואו אלינו. המדריכים ענו לי, כי כולם יבואו בתנאי שאנו נשלם להם 1,700 ל"י ליום. בעבור יוסיים היה עלינו לראות תוצאות נסיון זה. היו צריכים להגיע לסיסי הגדנ"ע 100 נערים ונערות. חכינו בלילה לקבלת הידיעה על בואם, וחרדנו לכך. אין בטקום 100 נערים ונערות באו-130. המה הגיעו עם חשיכה, אותו יום היה גשם, אך הם היו יחפים וערוסיים, כי הם סמעו שיקבלו אצלנו בגדים. לכן הסאירו את הבגדים שהיו להם בביתם. עלי לציין, כי באו ילדים לא רק בגיל זה שאנו קבענו, אלא האח הגדול לקח עמו את אחותו הקטנה בת ה-9 וכן הלאה. למחרת בבוקר בשעה מוקדמת מאוד, המה יצאו מהטעות וכלי האוכל בידיהם, ודפקו בצלחות וביקשו אוכל. תחילה הסיפו לערוך להם שוחלנות, אך הם היו לוקחים את כלי האוכל לכיסם, על-כן נתנו להם בידיהם את כלי האוכל. הם הרגישו שאנו מעוניינים שהם יסארו בטקום. על-כן, כאשר היינו אומרים להם לעשות דבר מה, היו הם אומרים שאין הם רוצים וילכו הביתה. חשבנו, כי המה יבואו בלי כסף. אולם הם באו והביאו עמם כסף, והיו מבקשים מהנהגים לקנות להם ארקה. ילדים אלה היו מעטנים זה 5 או 6 שנים. קבענו את תקופת שהותם של הילדים בבסיס לחודש ימים, מאחר שהטורים המטרתים במילואים אף הם יוצאים לחודש ימים. אנו חילקנו להם בגדים. כן עלי לציין, כי 98% מהילדים היתה להם כנסת. החיילות והחיילים רחצו אותם וניקו אותם. אני רוצה להפנות את תשומת לבכם, כי החיילות והחיילים במבצע זה לא היו מן המעולים ביותר, כי אותה שעה פתחנו קורס מפקדי פלוגות(מ.ס.מ.) והוצאנו לקורס זה את החיילים והחיילות מן המעולים ביותר. בין ילדי המעברות היתה נערה בת 17, נשואה שברחה טבעלה ובאה ללמוד. אחרונה הננות מבייל ילדי המעברה שבאו הלאה 20% - 25%. אותה אשה נשואה שלחנו לאחר מכן הביתה, כי רנב רובם של ילדי המעברה היו צעירים יותר. אנו הצלחנו להתגבר על ענין הכנסת והתפרנסות. כן שלחנו מספר ילדים לבתי-חולים צבאיים. כתום החודש התקייים ספמן סיום. כל אלה שעסקו בכך וכן האורחים שבאו נראו דמעות בעיניהם כתוצאה מספאל זה. מאחר שהנסיון הצליח, יש להמשיך במבצע זה.

מאחר שזהו מבצע חדש, עסקה בכך המפקדה עצמה. אולם לאחר חצי שנה, לאחר שהעברנו כ-600 נערים ונערות במבצע זה - הפך המבצע למבצע של היחידות. מבסיס הראשון היה בנט ציונה, השני - בדמון. אחת המטרות של מבצע ההתערות היתה לבחור את הנערים המתבלטים מביין ילדי המעברות ולהשאירם למחזור נוסף עד אשר אתרכזו כ-80 נערים ונערות, נוכל להעבירם קורס מיוחד של 3 או 4 חודשים, וכאשר הם יחזרו למעברה יהיו חמה האלמנט שירכוז מבינו את הנערים והנערות. יוצא מנסוא, כי עד אשר נקבל את ה-מ.ב. הראשונים מן הנוער העולה יעברו כ-8 חודשים. מ-מ.ב. הראשונים סיימו את הקורס לפני כלמעלה מחצי שנה וטנו כ-40 נערים ונערות. תוצאות הנסיון היו טובות, וכאשר חזרו הנערים והנערות למעברה הם עשו את כל המאמצים כדי לצאת מן המעברה וללכת לבתי-ספר חלקאיים ולמקומות אחרים. אנו היינו בטוב קשה, כי מצד אחד עזרנו לנערים ולנערות לעבור למקומות אחרים, אך מן הצד האחר נשארה המעברה טוב ללא מדריכים. אם כי מדריכים אלה מסמטים כיום כ-מ.ב. בבתי-הספר החקלאיים. אולם את בעיית המעברות טרם פתרנו. במבצע ההתערות ביקרו חורים שבאו עם ד"ר בן-יהודה וצב" ספירא. המה היו מרוצים ממבצע זה.

א/מטבה ע. עצמון:

וגב' ספירא הציעה, כי אנו נוציא את הנוער העובד בכיתות מאורגנות של בתי-ספר ערב, על מוריהם, כדי שיוכלו לרכוש את הערכים שאנו מקננים. לא ידעתי, כי התלמידים הלומדים בבתי-ספר של ערב - אינם מספיקים הרבה ולא רק מבחינת הלימודים, אלא, הם לומדים את דרכי הנקיון. אינני צריך לטפח לבם, כי היתה פרסה, כיצד למצוא מספר בקרב חוקי הצבא שיאפשר לתת לבאי מבצע ההתערות את מברשת השניים ומברשת השנייה על-מנת שיוכלו לקחת ימא לביתם. עלי לציין, כי היו אנשים שבאו לביקור במעברה וראו ליד אחד האומלים סמל של גדנ"ע וכל הסידורים הקטורים באוהלי גדנ"ע. המבטים חטבו, כי זהו אוהל של גדנ"ע והתברר, כי גרה שם מטפחה, אשר בגב חזר מהגדנ"ע וסייר את האוהל בצורה זו.

אחר-כך החלו להקים את בתי-הגדנ"ע. הפחון או הצריפון שהוויים את סרכז הפעילות של הנוער במעברה. יש לבח כיום כ-50 מועדונים כאלה. החזקתו של מועדון זה בחלקו העיקר בא מתקציב אגף הנוער של משרד הבטחון. החלק האחר בא מהסוכנות, לאחר מסא-וסתן עם מחלקת העליה. בסיוור שגערך בכמה מעברות, ראינו כי בנחלת הצריף גדול מזה של גן הילדים, והגן התאונן שצריף זה יותר יפה מטלהם. יש לנו קסיים רבים בקשר למדריכים, כי יש להביא בחשבון ש-70% מהמדריכים הן מדריכות והן גרות באוהל במעברה. אולם הן אינן יכולות להחזיק מעט בתנאים אלה, ובעיקר לאחר מקרה של תקיפת חיילות, היינו גאלצים להוציאן מן המעברות. אני ראיתי בכך ליקוי חסור, כי יש צביון אחר למעברה אם המדריך גר בתוכה. עד היום העברנו כ-3,500 ילדים את מבצע ההתערות. כ-40 - גטרו את קורט ה-מ.כ.

בשלב האחרון בו אנו נמצאים עתה בקשר לפעולות בקרב הנוער העולה, פתחנו עתה ב-1,752 בטיחות עם וויצ' חווה ל-מ.כ. חקלאיים. הצלחנו לרכז כ-12 נערים מאלה שבמרו אצלנו קורט מ.כ. וסרט נקטרו לבתי-ספר חקלאיים. את היתר אנו נבחר מההתערות הסוגות. יש לנו כיום כ-70 נערים בחווה זו הנמצאת בעפולה, וכ-6 נערות. נדמה לי כי נצטרך לשלוח נערות אלה הביתה משום שאין הן יכולות להיות גורם חברתי לדעתי, נוכל להעלות את מספר הנערים בקורט זה על ל-100, התכנית היא שהם ימצאו בטקום זה שנה, חצי יום יעברו וחצי יום ילמדו. לאחר מכן יעברו קורט של חודש וחצי. עדיין ישנם כ-3,000 - 4,000 נערים ונערות שלא עברו את ההתערות. אולם הם פעילים במעברות וחשתתפו כבר בכמה מבצעים שלנו. באחת ההתערות עשינו נסיון והוצאנו את הנערים והנערות לבטיחות. אולם הם אמרו, כי אנו נשלם להם כסף בעד זה, והדבר ברור. נדמה לי כי עדיין מוקדם להוציאם למבצעים כאלה. לפי שעה הם באים ללמוד ולהתאמן. מעניין לציין, כי דווקא תרגילי סדר הוא הדבר המעניין אותם ביותר. הם רוצים ללמוד באופן יוצא מן הכלל. בקורט המתקיים עתה ברטלה, אתם יכולים לדאות כיצד נער מיוצאי המעברות מ.כ. נזתן שיעור בסדאות. לפני שנה וחצי הוא עבר אצלנו את מבצע ההתערות, אחר-כך הוא עבר קורט מ.כ. כראש-הנקרה, בטן-הכל הוא נמצא שנתיים וחצי בארץ, אך יש לציין, כי זהו נער בולגרי. נערים הסרוכזות כמו לוד, רמלה, מגדל-גד ועוד, מחלקות החינוך של העיריות עוזרות לנו בשטח זה, ייתכן והם אסרו נושא מכל הגורמים האחרים בשטח עבודה זו. עזרת העיריות היא כה גדולה עד כדי כך, כי כאשר היינו צריכים להוציא מרמלה ללוד קנרסל 35 יום, קורט קיץ, באו אלינו ילדים רבים שרצו לצאת לקורט זה. אנו תובעים אישור בכתב מצד ההורים. כן אנו פונים אל ההורים במכתב שעליו הם צריכים לחתום, אך אין הם מבינים את תוכן מכתב זה. המדריכים היו צריכים ללכת טביח לבית ולתרגם א. אסר נאמר במכתב. ההורים הסכימו שילדיהם ילכו לקורט זה, בתנאי שהבנות יצאו מדי ערב בערב לביתן. במקרה זה ביקשנו את התערבות של ראטי העיריות והם נענו לכך. נקבעו ימי ביקורים להורים ובאו לביקור זה כ-250 נפש ביניהם הורים, אחים. דודים ודודות, למרות שבקורט זה היו רק 150 נערים ונערות. לאחר ביקור זה הם היו טבעי-רצון ונפשמ קטה. לאחר שבדקו את האוכל ואת כמותו. אם תמוסד בעפולה יגבש מוך חצי שנה, נפתח מוסדות דומים לזה. מנתה אלינו הגב' רחל ינאית, ברצונה לתת לנו באותם התנאים את חוות הלימוד בתלפיות. וויצ' נותנת את המסק, מדריכים חקלאיים ותלבוטת לילדים, אנו גותנים - את הפיקוד, ההדרכה והכלכלה.

א/מסגה ע. עצמון:

במעברות נמצאים כ-30,000 ילדים בגיל 14 - 18.

יש לנו בתי גדנ"ע לחינוך חלק של הנוער שאנו קוראים לו - נוער הסדרים של יפו ותל-אביב. ישנו בית גדנ"ע ביפו, בשכונת התקווה, כפר סמל, שכונת הפירא, סקיה, בני-ברק ועוד. בחטיבת חיפה יש בתי גדנ"ע, בסירה, טחנה דוד, כפר אתא, כפר-חסידיים ונהריה. בחטיבת צפון - בעפולה, זרעין, נוריס, צמח וטבריה, חלטה ורש-פינה. בחטיבת דרום - בלביבים, זרנוגה, ביבנה, גבעת ברנר, טרפנד, נוהל יהודה, באר-יעקב, באר-שבע, ובסיכון באר-שבע, זביס, גל-עד, מגדל-גד. בחטיבת אונג הסתדרות סהידקון ועד הר-טוב - בראש העין, יהודיה, בית-דגון, בטחנה ישראל, בלוד. בירושלים - בקסטל בהר-טוב, בית-מזמיל, בקסטון, במוסררה ובתלפיות. המה כוללים כ-6,000 נערים בגיל 13 - 17. בדרך כלל מצוטצט מספר הנערים בגיל 17, אך הדבר תלוי באיזורים, כי למשל, בבאר-שבע רב מספר הנערים בגיל 17.

הנוער

אשר לעבודה בקרב/הלומד, בהתאם להחלטת ועדתי עליה בראשית דבריי, העברנו את העבודה בקרב הנוער הלומד לטורים. חשבנו את המתאימים לתפקיד זה את טורי ההתעמלות, ונוסף לתפקידם כטורי ההתעמלות יעסקו גם בפעולות הגדנ"ע. לשם כך קיימנו קורס קיץ בשנה שעברה וקראנו אליו את כל טורי ההתעמלות המלמדים בבתי הספר התיכוניים. כן קראנו את אלה אשר צריכים היו לסיים את הקורס לטורי ההתעמלות מטעם משרד החינוך והתרבות, היו צריכים להגיע כ-100 איש. אולם רק אחד מבין טורי ההתעמלות הגיע אלינו, אך מבין גומרי הקורס לטורי ההתעמלות באו כולם כי הודיעו להם שלא יקבלו את התעודה אם לא יבואו לקורס זה. קורס זה סנע רק 40 איש. פנינו גם בעתונות לטורים אלה והזמנו אנשים בעלי ניסיון כטורי ההתעמלות בחוץ-לארץ שאחר-כך נוכל להעבירם לבתי-הספר. האדם מתקבל לבית-הספר בהסלאתנו ובהטכמת מנהל בית-הספר. בהתאם להחלטה שנתקבלה בזמנו, היה על מנהלי בתי-הספר לשלם לטורים אלה מתקציבם. אולם, אם אינני שועה, היה זה בחנוכה בטפה שעברה, באסיפה כללית של מנהלי בתי-הספר בהנהלתו של הד"ר בן-יהודה, באו המנהלים והודיעו, כי לא יוכלו לבצע דבר זה מתקציבם. ד"ר בן-יהודה בא לכנסת, אינני יודע אם לוועדה זו, והצליח לקבל סכומים מתאימים למטרה זו. כן נקבעה ועדה אשר טר ארנון הוא יושב ראשה, משתתפים בה המפקח על החינוך הגופני טר יהושע אלוף, מטעם משרד הבטחון - טר נפתלי שטרסברג ומטעם הצבא - אנוכי, ושלושה מנהלי בתי-ספר ששלחת הזרמים האדוניים: פרידה - מנהל גמנסיה הרצליה, טר גייסלר - מנהל בית-ספר התיכון בגבעתיים, בית-ספר של זרם העובדים וד"ר אוקס מנהל בית-הספר התיכון טורם, הסודר.

התבצית שנקבעה, נוסף על שעתים ההתעמלות הנקבעים בתכנית הלימודים, עוד 4 שעות בסבוע למסגרות הגדנ"ע נוסף על התכנית הגורסמלית. מסגרות הנקבעים לסנהיהראטונה, למחלקה החמיסית של בית-הספר התיכון אס; תרגילי-סדר, ספורט שימושי, התעמלות ומסחקים, טופוגראפיה והסברה. התבצעה אס, כי יעצמו! אותן מסעלת לעמן-החינוך הצוטני בתוספת של 4 שעות למסגרות הגדנ"ע המהוים יחדיו 6 שעות של החינוך הסרום-צבאי. בכתלי בית-הספר, התכנית צריכה לתת בשנה הראשונה 120 שעות המתחלקות: 16 שעות תרגילי-סדר, 44 שעות - ספורט שימושי, 24 שעות - התעמלות ומסחקים, 24 שעות טופוגראפיה, 12 שעות - הסברה. בפרקי הסברה אנו גותנים פקקים בתולדות מלחמת הסיחרוד, תולדות ההגנה - פרקים אלה אנו נוהנים בעיקר לנוער העולה. ההנחה היא, כי הנוער תלוטר מקבל את ערכי האזרח בנית-הספר. על-כן הסתפקנו רק בהוצאות על ארגון ההגנה ותולדות ההגנה.

בשנה חסניה, כלומר במחלקה חסיסית של כת-הספר התיכוניים מקבלים הנערים 12 שעות תרגילי-סדר, 24 שעות - ספורט שימושי, 12 שעות - התעמלות ומסחקים, חבנות מקבלות 36 שעות - התעמלות ומסחקים, וחבנים מקבלים נוסף ל-12 השעות האלה עוד 24 שעות - איברוץ, 12 שעות טופוגראפיה, 12 שעות - הסברה, 24 שעות - קליעה למטרה -

א/מסנה ע. עצמון:

הנערים ילמדו את הרובה הזעיר וידעו לצאת למסורה.

בשנה הסלישית שהיא המחלקה השביעית בבית-
הספר התיכון הם יקבלו: 12 שעות תרגילי-סדר ותרגילי-סדר-חמושים (ת"ס)
על ג' ק"א, 24 שעות - ספורט שימושי, 12 שעות - התעמלות ומשחקים לבנים,
24-2 שעות איגרוף לבנים; לבנות - 36 שעות התעמלות ומשחקים, 12 שעות -
סופוגראפיה, 12 שעות - הסברה, 24 שעות קליעה למסרה.

בשנה הרביעית שהיא המחלקה הסטיבית של
בית-הספר התיכון יקבלו התלמידים: 12 שעות - תרגילי-סדר (ת"ס)
ותרגילי-סדר-חמושים, 8 שעות - ספורט שימושי, 12 שעות - קליעה למסרה,
12 שעות - איגרוף לבנים; לבנות - 16 שעות - התעמלות ומשחקים, הסברה -
12 שעות. במסך 4 שנים מקבלים תלמידי בית-הספר התיכונים: 52 שעות -
תרגילי-סדר ותרגילי-סדר-חמושים, 100 שעות - ספורט שימושי, 52 שעות -
לבנים - התעמלות ומשחקים, 72 שעות - התעמלות ומשחקים לבנות, 48 שעות -
סופוגראפיה, 48 שעות - הסברה, 60 שעות-איגרוף, 60 שעות - קליעה למסרה,
עליכם לשים לב, כי אין בתכנית זו חיי שדה, כל המקצועות האלה ניתנים
בכתלי בית-הספר בתוך מערכת הלימודים. כוונתנו, לכנס, כי לימוד הרובה
אפשר לקנות בזמן קצר, אבל קליעה למסרה - דורש אימון רב. האימון בסדה
הוא דבר חשוב ומכין את התלמידים לתפקידי בטחון. לעומת זאת על התלמידים
ללמוד להתמצא בלילה ולהכירנו, כידוע לכם, אחד האמצעים בהם הצלחנו
להתגבר על האויב היה - הכרתנו את הלילה. על-כן יש להוציא את התלמידים
לתקופות מרוכזות. טובים עם מסוד החינוך והתרבות, כי התלמידים יוצאים
לאימונים מרוכזים במסך 9 ימים בשנה, פרט למחלקה הסטיבית, אשר עד כה
היתה יוצאת רק ל-4 ימים מרוכזים.

בימים מרוכזים אלה ניתנים להם בשנה
הראשונה המקצועות הבאים: 26 שעות - שדאות, 18 שעות - מחנאות, 28 שעות -
ספורט שימושי - אותם חלקי הספורט שאי-אפשר לתתם בבית-הספר, 18 שעות -
הסברה. בשנה השנייה: 28 שעות - שדאות, 16 שעות - מחנאות, 18 שעות -
ספורט שימושי, 13 שעות-מחנאות, 9 שעות - קליעה למסרה, 6 שעות -
זיכרון-אפיה - לאחר שהם לומדים את הטאוריה בכתלי בית-הספר - עליהם לדעת
ללכת עם מפה בטטה. בשנה השלישית הם מקבלים: 31 שעות שדאות - 18 שעות -
מחנאות, 18 שעות - ספורט שימושי, 9 שעות - הסברה, 9 שעות-קליעה למסרה.
בשנה הרביעית הם מקבלים: 18 שעות - שדאות, 6 שעות-מחנאות, 9 שעות -
ספורט שימושי, 2 שעות הסברה, 6 שעות - קליעה למסרה - עליכם לזכור, כי
זוהי שנה מקוצרת לגבי מחלקה זו. באימונים מרוכזים במסך השנה הם
מקבלים: 100 שעות - שדאות, 58 שעות - מחנאות, 73 שעות - ספורט שימושי,
40 שעות - הסברה, 24 שעות - קליעה למסרה, 6 שעות - סופוגראפיה. חשבנו
כי החינוך להתנדבות ולחלוציות - את זאת אינם יכולים לתת המדריכים
הפרופסיונליים שנקבעו כמדריכים בגדנ"ע צעופים את היטובי השעות שהם
מקדישים לענין זה. אין המדריכים האלה יכולים לתת את אשר אנו רוצים
לראות בהם - הדוגמא האישית לחלוציות. אותה שעה חשבנו, כי במקום
לבוא ולדבר בפני התלמידים על כל הדברים האלה - מוטב לעשות זאת בפועל,
כתוצאה מכך הצענו את תכנית הגדנ"ע - הפרחת הסמכות.

בצעתנו היה לחקים חוות בערבה ובמקומות
אחרים, הקרובים יותר לפני הארץ, בשביל הגילים הצעירים, אשר לשם יצא
הנוער לחודש בשנה נאף ישא בעול המעטה של הפרחת הסמכות, אנו
האסנו ועודנו מאמינים במבצע זה. לאחר שתכנית זו אושרה וחיל האוויר
נרתם להוריד במטוסיו את הנערים, החילוננו לבצע מבצע זה. מומחים
קלאיים טענו, כי לא יתכן להחזיק מסך קלאי נטינוני על-ידי נערים
המתחלפים כל שבועיים. ההחלטה היתה שהנערים יצאו לחודש ימים, אך כאשר
תורגם ענין זה לשפת המעשה - הרי הם יוצאים רק לשבועיים ובעצם - רק
ל-10 ימים. שבועיים אלה ניתנים תוך כדי תקופת הלימודים, והשבועיים
האחרים - בחופש הגדול. אולם טרם יכולנו להיפנות לענין זה, כי הכל
טרודים במפעלי הקיץ. זוהי התקופה היחידה בה נמצאים כל הנערים בחופש.

א/מסנה ע. עצמון:

בתקופה זו אנו מבינים את הסדרים. כן אלי לציין, כי מבצע בו החילון
בשנה שעברה, לאחד שהחורות ותבדן - עדיין הננו מחזיקים בו. לדאבוני
הגדול תחנת תצפית שהיתה לידינו קשה היה לה להחזיק מעמד והיא הועברה
לאחר מכן לעין-רדיאן. לעומת זאת באר-אורה היה וקיימת ואנו מקווים
שהיא תמשיך להתקיים. אף מסר החקלאות למד מן הנסיון שלנו ופגה אלינו
סאנו בקבל את החווה בעין-יהב - זוהי תחנת תצפית שניה. אנו מקווים במסך
השנה להקים עוד חווה אחת או שתיים, האחת - בעין-בוקק (אום בארד),
על שפת ים המלח. אנו מחכים לגמר סלילת חכביש, אזי נוכל להקים את החווה
השניה - בעין-צדי - יתכן ונעשה זאת יחד עם הנח"ל. מדי פעם, כאשר מגלים
באר מים חדשה, מתעורר בנו הרצון להקים חווה נוספת.

לדעתי, מבצע הנוער להפרכת הסמכות הוא חוויה
חינוכית חשובה, בעיקר בתנאי כוח האדם העומדים לרשותנו בקרב הנוער
הלומד, והסתמכות בנשיאה בעול של בעיות הסדינה. אמנם ברור, כי תקופה
של סבועים היא קצרה למדי. אנו סומכים מדי פעם שמורים ומסנהלי בתי-
הספר, כי יס להאריך תקופה זו. - אלה הן פעולות הגדנ"ע להפרכת הסמכות.

אשר לפעלי הקיץ - זה מסורת של 10 שנים,
מאז קיום הגדנ"ע, בתקופה זו אנו מבינים את המ. ג., בתקופת החופש
הגדול. קורס מ. ג. במסך 52 - 50 יום. אולם מחזור 53. יהיו בתי-ספר
שלא עבדו בגדנ"ע. השנה יס בדעתנו לפתור בעיה זו בחלקה המכריע. אנו
החלטנו להעמיד את קורס המ. ג. על 35 יום ולעשות שני מחזורים במסך
הקיץ עם אותו כוח אדם סקיים. אמנם הרמה תרד. אולם בצורה זו נתחיל
לעבוד בצורה סדירה פחות או יותר.

אנו מקיימים בקרב הנוער הלומד גם חוגים חייילים
תפקידם של חוגים אלה להכין נערים אשר בבוא שעתם להתגייס לצבא-הגנה-
לישראל יפנו לאותם החיילות המיוחדים שלכן הוכסרו. רוב רובם של החיילים
המגיעים לקצונה בטקצועות מיוחדים אלה - עליהם כבר לעזוב את הצבא מאחר
סגסרו את סירותם בסירות חובה. במבצע זה, ב"קטר" התחלנו לפני שנה
ורבע בערך, בפסח; יחד החוגים החלו בקיץ, בשנה שעברה. המטרה הראשונה של
החוגים האלה היא - לחנך את החיילות על הנערים ולפתח בהם את הגטיה לכך.
אולם התברר, כי מפקדי הקורסים אינם יודעים מה לעשות בנערים אלה מסום
שהם אינם רגילים לחומר אנושי הקולט את הדברים בצורה כה טובה. מכל מקום
הם רואים תמונה בהירה יותר לגבי העתיד, בהגיע נערים אלה לצבא. קצין
תותחנים ראשי אמר לי, כי ישנם נערים כאלה שהיו יכולים להיות כבר עתה
לקצינים, אלא יס חסר לתת להם דרגה זו מבחינת גילם הצעיר. אינני קצין
תותחנים. אולם ראיתי מספר תרגילים של נערים אלה, כיצד מעידים עליהם
קציני החיל על תיכונם הנכון. בפסח האחרון התקיים תסרון של גדוד
תותחנים וכל התפקידים מספקדי גדודים ועד לתצפית אווירית נעשו על-ידי
המצב"עים. קצין התותחנים הראשי סחכה שהם יגיעו לצבא. הנערים הרוצים
להגיע לקורסים אלה צריכים להבטא איסור סחהורים. חוגים אלה נעשים
במסגרת בית-הספר, אבל הפעולה היא בהתנדבות, מחוץ-לסעות הלימודים.
החוגים מתקיימים פעם או פעמיים בשבוע בסעות אחר-הצהריים - חדר תלוי
בתכנית הלימודים. כן מקיימים חוגים בחנוכה, סוכות, פסח ובחופש הגדול.
בגדנ"ע אוויר נמצאים ילדים בגיל 15 - 14. בחוג המ לומדים: איירודינאמיקה,
פיסיקה - בהדגשת הפרקים הסיוחיים. הסייכים לטייס, מטאורולוגיה, כן הם
לומדים לבנות מודלים של אווירונים ודאונים, בסלב מתקדם הם בונים
מודלים של אווירונים קטנים בעלי חצי כוח סוס, כלומר הם לומדים טיסנאות.
בגיל 16 - הם מתחילים ללמוד דאיה. לפני הדאיה הם לומדים גליסה - אלה
הם תרגילים המאפשרים לסחות באוויר עד 2 דקות, בגליסה הם יורדים מהר
מן המג' לעסק, או מוסכים אותם בגלל. אנו הצלחנו לבנות בארץ 7 בליס כאלה.
קורס זה מתקיים כיום בטנה דוב (סין מוגס). בגיל 17 לומדים הנערים
לטוס ב"סיפורים" - אלה הם הטטוסים הצהובים הקטנים. עד פסח היינו טסים
באווירצלים שקיבלנו בסכירה מקלוב התעופה האזרחי. עתה קיבלנו מחיל
אוויר 4 טטוסים. יס אצלנו צוות של חיל אוויר אשר בראשו עומד דב-סרן
שהיה סגן מפקד בית-הספר לטייס של הצבא והמה סוריכים את הנוער. הנערים

א/מסנה ע. עצמון:

לומדים לשהות באוויר פלאסטי 10-18 שעות הם מגיעים לטיסת יחיד, הסה
 סטטיבים לחשתלם, ולאחר 30 שעות של אימונים - הנערים מקבלים רשיון
 טיסה אזרחי לטיסת יחיד, אנו סתודלים לארגן את חוגי הטיסה בצורה כזו,
 כי עוד לפני שבער מגיע לדאיה - עליו לעבור בדיקה רפואית כזו הנהוגה
 לגבי אנשי חיל אוויר, משום שהנערים בגיל 12 או 14 מתחילים לעסוק
 בבניית מודלים, וענין הטיסת חודר לנשמתם, וכאשר הם מגיעים לגיל מבוגר
 יותר - פוסלים אותם, אמנם קשה לדעת מה יהיה מצבו של הנער - לכשיגיע
 לגיל 17, מכל מקום אנו מעבירים את הנערים במוקדם בדיקות
 רפואיות כמו בחיל אוויר לבל יגרום הדבר לאחר מכן לסברים קשים בחיי
 הנערים, ידוע לי, כי מתוך 200 מועמדים לקורס זה נפטלו 150 נערים,
 אנו העברנו קורס ל-22 נערים, ואם לאחר ששנתיים במשך 10 - 12 שעות
 הנער אינו מגיע לטיסת יחיד - הוא מקורקע, גם אם יגיע לטיסת יחיד
 לאחר 18 שעות של שהיה באוויר, מתוך אותם 22 חניכים שחשתתפו בקורס
 נטרו רק 14 והגיעו לטיסת יחיד, ואותם 22 נערים נבחרו מתוך 50
 שעברו את הבדיקות הרפואיות, יוצא איפוא, כי על-מנת להכשיר 1000
 טייסים, יש לטפל ב-14,000 נערים, בחוגי אוויר יש לנו 800 נערים,
 בקורס הטיסה יש לנו בת אחת, לפני שנתיים, כאשר קיבלנו את בוגרי
 הסמינריות, עשיתי תעסולה בקרב הנוער שלנו ו-13 נערים בתוכם 4 נערות
 התנדבו ללכת לקורס הטיסה של הצבא, קורס ההכנה לקורס הטיסה נמשך
 3 חודשים, טבין 13 הנערים והנערות - 9 נפטלו ו-4 נשארו ביניהם
 היתה בת אחת - יעל פינקלסטין, היא גמרה את קורס הטיסה בצבא וכיום היא
 מדריכה גדנ"עים אחרים.

גדנ"ע-ים - לפני כשנתיים וחצי באנו בדברים
 עם חברת "שחם" שהיא תפתח על אניותיה כיתות לחניכי הגדנ"ע, אולם לאחר
 נסיון של שלושה רבעי שנה, הפסקתי דבר זה, כי ללא הכנה מוקדמת
 מסוימת פרודות מראש התוצאות השליליות, עליכם לדעת, כי צוות הסלחים
 באניה לא נבחר עקב תכונותיו הפדגוגיות, הסודריכים שאנו סלחנו נראו
 כמתבטאים בעיני הצוותות ונמצאו תחת לחץ קשה של הצוותות, כאשר האניות
 היו חוזרות לארץ היו מופיעים כל הנערים מסכונת התקנה ואטרו, כי הם רוצים
 להכנס לגדנ"ע-ים, משום שחם ראו כיצד אותם החניכים מביאים סחבות
 סחוף-לארץ ורואים דברים טובים שם, מיל הפסקנו דבר זה והתחלנו לעבוד
 עם נערים בגיל צעיר יותר בסירות מפלס, היתה כאן בעיה של הכנת מדריכים
 לטיירות מפרט - דבר זה דורש הכנה לפחות של שנה, אנו מתחננו קורס
 לטפקדי סירות טרובם באו מקרב הנוער העובד סחלית לפנות לכיוון זה,
 הם עברו קורס במשך שנה תמימה ואחריהם עלו על סירות של חיל הים והפכו
 למדריכים אלמלא נקטנו בטיסה זו היו הנערים האלה צריכים לעזוב את
 הצבא כאשר היו מגיעים להיות מדריכים, הכנסנו שיפורים מסוימים על-
 טבת להרים את הרמה החינוכית ואת הקורס חשני הכנסנו לבית-הספר לדייג
 של בן-סמן הנמצא בכפר-ויתקין, הקיטונו שם כיתה נפרדת למדריכים שלנו,
 החוגים שחקיטונו טונים 420 חניך וחניכה, בחוג זה גדול יותר אחוז הבנות
 מאשר בחוג של גדנ"ע אוויר, ומגיע ל-30% בקורס במבטורה ססתתפים
 85 חניכים וחניכות, כן הצלחנו לרכוש 16 סירות הטאסטרות לנו להסדיר
 את העבודה, לאחר סיסתיטן קורסי הקיץ, בתכניתנו להעביר את הסירות
 לגמלי יפו, חיפה וטבריה, לבסיסים של חיל-הים, כדי שהנערים בטעות
 אחרי-הצהריים יוכלו לרדת לים ולהתאמן.

קורס הקשר - קשר כולל ידיעה, שימוש וטיפול
 בכל המכשירים והקשרים שיטנים בצבא, דבר זה כולל קשר קורי סלפון, כל
 מכשירי האלחוט, רדיו, סרבזי דאר, יוני דאר, בחוג זה התחלנו בטטה בשנה
 שעברה, הקורס הראשון נמשך 9 ימים והסתתפל בו כ-100 חניכים וחניכות,
 הנוער סתלהב טאד לקורס זה וסקבלו ברצון רב, כן עטינו נסיון בבית-הספר
 התיכון בגת-גן, מנהל בית-הספר העמיד לרשותנו את אחד האולמות והקיטונו
 שם מעבדה טכנית לבניית מכשירי רדיו ותיקונים, הנערים לטרו לבנות מכשירי
 רדיו, מסורים וטקלטים, בחנוכה, ססה, סוכות ובחופש הגדול אנו סקייטים
 קורסים סמוסכים יותר, כרגע סתקיים קורס אשר בו ססתתפים 130 חניכים,
 כ-55 טאס עוברים קורס למדריכים בקשר ובטבה הבאה יהיו לנו מדריכים
 סלנו, עד כה היו אנשי הסילואים של חיל הקשר באים לעזרתנו, אמסול

א/מסנה ע. עצמון:

בקר קצין קשר ראשי בבית-הספר של וילהקשר ודאג רק לדבר אחד - שמא נערים אלה לא יגיעו לחיל הקשר. מיד אם הכנסם לצבא יהיו לפורזים. קורס כזה במשך 9 ימים בערך בחופש פסח, ובחופש הגדול - 30 יום.

כן קיים חוב גדול ע הופשים, אמנם, מבחינת העבודה, היה צריך לקרוא לכך חוב גדול ע חובשות. חיל הרפואה מכין חובשים קרביים. אולם מתוך מסורת, עוד מימי תקופת ההגנה כ-90% מחובשים היו חובשות. מתוך 70 חניכים בחוג זה, מוכן היו חניכות. חיל הרפואה הסיק מכך שהבנות תהיינה חובשות בעורף העובדות במרפאות של מוסקים וכו', כדי לרכוש נסיון, ומן הצד האחר - הוא יכין קורסים לחובשים קרביים. אחסול נפתח קורס לחובשים. משתתפים בו כ-86 נערים ונערות, לא אוכל להגיד לכם בדיוק מה מספר הנערים, ומה מספר הנערות.

גדנ"ע-תותחנים - משתתפים 230 חניכים מהם כ-20 חניכות. בעוד חודש יחקיים תרגיל שאותו ינהלו הגדנ"ע עם עצמם - כדאי היה שתראו זאת.

חוב סיירים - למעשה, חוב זה צריך לתת לנו את החיל המעולה בצבא הגנה לישראל. בצבאות אחרים קוראים להם "ניידים" או "צלפים". אנשים אלה פועלים ביחידות קטנות כמו גדודים שלמים. הם מכירים היטב את הלילה. על-כן נודעת חשיבות רבה לקורס זה. המשימה היא לקחת נערים שגמרו קורס ס.כ. בגדנ"ע כיתה ח' של בית-הספר העממי עובדים אצלנו קורס ס.כ. אנו נתקלנו בדבר זה, כי אין לנו ס.כ. לחמישיות בבתי-הספר התיכוניים, משום שרק בחופש הגדול, לאחר שגמרו את הכיתה החמישית - הם עובדים קורס ס.כ. לכן אנו מעבירים אותם קורס ס.כ. מקוצר, לאחר שגמרו את בית-הספר העממי. יצא חוזר לכל בתי-הספר העממיים, כי על המנהלים, מחנכי הכיתות ומורי ההתעמלות לסנות את התלמידים הסתאיטים לקורס זה. הם אינם מקבלים הדרכה כמפקדים, אלא, כמדריכים בצורה זו נוכל אחר-כך לקצר את קורס ס.כ. כלומר, אחרי גמר בית-הספר העממי יוכל הנער לעזור לנו בהדרכה בקורס הקיץ. קורס כזה נמשך 50 - 60 יום בהדרכה מעולה. נערים אלה יקבלו מיד דרגות וי' תמנו לתפקידי פיקוד והדרכה ראשוניים במעלה לאחר מכן.

גדנ"ע-הנדסה - חוב זה פתחנו בשנה שעברה לתלמידי אותו. נאלצנו לעשות זאת, משום השנוער שבא לקורס זה היה מסקומות שונים בארץ. נוסף לכך, קשה היה למצוא איש מהנדס עולדאי שידיין בקורס זה. במידה שנמצא 50 - 60 נערים שידעו לשטתתף בחוג כזה בערים השונות - נבדש אותו. בקורס זה עברו צופיות במכשירים משופללים. אנו מוצפים מכתבים הבאים מילדים שונים, המבקשים להמשיך את הקורס.

קורס חדש שפתחנו הוא - קורס לסריון. קורס זה נפתח בבית הספר לסריון ויש בו כ-27 נערים. מעניין לראות את הנהירה לקורס זה, ותמיד יש יותר מעומדים מאשר מקומות.

אשר לקורס התותחנות - כאשר אנו באים ומנהלים תעמולה לקורס זה - אף נער אינו נרשם, אם-כך כאשר הם מגיעים לקורס זה - הם נקטרים למקצוע בכל רמא אנריהם. איננו יודעים להסביר תופעה זו. אנו הבאנו טנק לבית-הספר, ומתוך 500 נערים שנבעו בטנק לא פרשם אף נער אחד. מצלחנו להקים קורס של 27 חניכים מבתי ספר המקצועיים, שבח"י, אורט, הנערים לומדים סם לפי שיטת וודרים, הנער נכנס לוודר אחד ולומד את מערכת החשמל של הטנק המפוזרת על הטלחן. הצער שלחך בכך לאחר שהמדריך קלקל את מערכת החשמל. הם מתחרים ועושים זאת בצורה יוצאת מן הכלל. אחסול ראינו סטנוח של התותחנים האלה. הם יושבים בצריח הטנק ויורים מתוך רובה טו-שו. הקליעה למטרה היתה יוצאת מן הכלל טובה. שאלנו את המדריכים, כיצד הם מבידים את הקליטה הסזויינת הזו. הם ענו על כך, כי הנערים מוכשרים מאוד.

א/מטבה ע. עצמון:

יש בדעתנו להקים חוג סודיעין. אנו
בנראה נפתח אותו בסוכות או בחנוכה. בחוג זה ילמדו ערבית - קריאה וכתיבה.
כן יש בדעתנו להוציא אותם על מנת שיחיו ויכירו את הכפרים הערביים.
הם ילמדו לפענח הצלומי אוויר וכל עבודת הסודיעין. סכל טקום יכינו אותם
לעבודה זו שיהיו מתאימים לכך מאשר יגיעו לצבא הגנה לישראל.

במשך השנה הקיימת, כלומר, גם בחופס
הקיץ של השנה שעברה עברו 81 חניכים קורס טיס, מיטנאות 211, ס.כ. תעופה-
51, בדנ"ע-ים - 370, קטר - 342, תותחנים - 282, הנדסת-טדה - 38, חובטים -
116, ס.כ. סיירים - 74, ס.כ. - 1756. קורסים אלה כללו גם את קורס הפסח
בשנה זו.

השנה עברנו לשיטה אחרת והגבחנו את הקורסים
מתוך החלוקה העקרונית של צבא ההגנה לישראל. חלוקת העבודה היא באופן
גיאוגרפי ומתחלקת על הכוחות המפוצלים של כל חטיבה, המכינה את הס.כ. שלה.
במחזור א' יגברו ס.כ. של כל החוגים - 1676 חניכים וחניכות. במחזור השני
יגיעו לנו 650 ס.כ. שיכללו גם נערים עובדים, כספרים אלה, הם פרט לאותם
המחזוריים היוצאים במסך כל הזמן לחוות. במסך חודש אחד יספיקו לעבוד 800
נערים ונערות את החוות הסובות. קורס ס.כ. כולל מספר ונוהל - 10 שעות,
מתודיקה - 7 שעות, סרטים-מקצועיים - 2 שעות, הסברה - 24 שעות, תרגיל-סדר-
30 שעות, מחנאות - 45 שעות, טראות - 45 שעות, ספורט סמוסי - 50 שעות,
התעמלות ומסחקים - 19 שעות, עזרה ראשונה - 15 שעות, סס - 20
שעות - בסך הכל 267 שעות. אותם הנערים שעברו את קורס הפסח שבמשך 6 ימים
- יקבלו גם רובה. אנו מחלקים את המקצועות לסני סוגים: מקצועות הדורסים
מאמץ גופני כפוי: תרגילי-סדר, טראות, ססע, ספורט סימוסי, התעמלות ומסחקים;
ומקצועות טאוריסטיים הללמדים בישיבה בחדר. יוצא איפוא, כי באופן סמוצע
מקדישים 4,6 שעות למקצועות של אימון גופני, ובסך-הכל מקדישים כ-7,3 שעות
ליום. אולם למעשה, זה מגיע ל-8,5 - 8 שעות של תכנית הלימודים.

אשר להובלת הנוער לחוות, דבר הנקרא -
שרות לאומי, שרות חקלאי - אנו מכנסים 5 או 6 כתות, שיצאו לעבודה בחווה.
התחלנו להקים חווה בחולדה, אנו נוטעים שם יערות בשחון טטוריסטי, כלומר,
הכוונה שהנערים יעבדו במיעוט אלה. כן נקים שם מסך חקלאי והנערים יעבדו
גם ביער וגם בגידול ירקות. חווה זו תהיה לנערים בגיל צעיר יותר,
כי איננו רוצים להוריד אותם לערבה.

אשר למפעלי הקיץ - פתחנו במפעלים אלה
לפני שנה וחצי. הקימנו בית-ספר שיהיה פתוח במסך כל השנה וסכוון בעיקר
לנערים עובדים. כן יש להוציא גם את הנערים העובדים הלומדים בסיעורי
ערב.

אשר לבניין המפקדה - היא מחולקת ל-3 מחלקות.
המחלקה הראשונה היא - אגם, אגף מטה הכללי. מחלקה זו כוללת תת מחלקה לחינוך,
הדרכה, מבצעים וחקלאות. המחלקה לחינוך מוציאה ירחון "מחנה עלומים" במסך
ארבעת החודשים האחרונים האמון לסיפור ניכר. מבחינת שחומר נכתב על-ידי
הנוער עצמו. בזמנו הכרזנו על התנדבות כתבים לעתון זה. היתה התחרות
בין הנוער וכיום יש לנו כ-30 כתבים. הם קבלו פנקס עתונאי של מחנה
עלומים והחומר נכתב על-ידי כתבים אלה. כן יוצא ילקוט המפקד ירחון
זה יוצא אחת לחודש. חומר זה היה סופנה בעיקר לחוגים שלנו ולאותם
הנושאים והמאורעות שארעו באותו חודש כגון: חגים, ימי זכרון ועוד.
כן הוא כולל ספורים ואגדות על נושאים אלה. ירחון זה כולל 40 - 50
עמוד. נוסף לכך יוצא עלון הקורס המורכב משני דפים. דף אחד הוא בעל
סופס קבוע וסופיע בצורת דין וחשבון. הדף השני - כולל את הנעשה מבחינת
חברתית. נוסף לכך, הוצאנו בשלושת רבעי השנה האחרונים עלון על קביעת
סידות הגדנע"ם. מטרתו לקבוע את דעות הסודיעים הארציאליים טאנו רוצים
לראות, והן: אהבת, המולדת, מטמעת, יוסר, סוסר, וכנות ועוד.
אנו מסתדלים שלא להקים סייגים יתר על המידה, כי אם למשל בכתוב, שאין
לעטן - הרי לא נוכל לקלוט את ילדי הטעברות - לגבם אנו דורשים פחות.
אם כי שאיפתנו לגדלים. כן מחנכים באלון זה לקראת דייקנות, ססיות הרכוס,

א/מסנה ע. עצמון

סטירה מפני גניבת פרדסים, וסטירת סוד, חברות וטובלנות, אהבה, פטות
 שליטה עצמית וחתימה לסלטות. אמו הוצאנו ספר המכיל סיפורים ואגדות על
 כל מידה ומידה, לסל, מבצע להפדחתהסטמות, הנוער היורד לערבה מקבל
 חובות ונכחודס ימים טרם שהוא יורד. בצורה זו אנו מבינים את
 הירידה, במידה שהם מוכנים לקרוא חומר בקטר לכך, אם כי אין הם אוהבים
 לקרוא. כן קיימת מחלקה דאי-קולית. מחלקה זו מוציאה לוחות קיר על
 נושאים שונים בצורת תמונות. מחלקה זו עורכת הסתלמויות למדריכים,
 למדריכי ההתערות ולמדריכי הסבל. מחלקה זו אוספת מדי פעם את
 המדריכים ועומדת אתם על האורך בתיקונים. מטרתנו היא, שמחלקה זו
 תכין טרטים חינוכיים. אולם לפי טעה סרטים אלה הם דפורטויות על
 הנעטה בגדנ"ע - דבר זה הפך למכסיר עזר לעבודת הגדנ"ע, ובעיקר במעברות.
 כאשר אנו נכנסים למעבר, מיד אנו מודיעים, שאנו מציגים סרט מסויים
 בו רואים את הגדנ"ע. מחלקה זו עוסקת בחלק המקצועי של האימונים ובה
 יוסבים נציגי החילות השונים, קצין מקל חיל, כדי לקבוע את תכנית העבודה
 בתוגים החיליים. היא מוציאה חוברות איסון. לפי טעה ענין החוזה,
 אף הוא מבצע ארצי. עתה הכנסנו לאב"ם קצין נוסף, קצין הקלאות שהוא
 אברונם. כן קיבלנו מפקח על החינוך החקלאי מטעם סטוד החינוך.
 מפקח זה הוא קבוע והוא יהיה מתכנן מבחינה חקלאית לגבי כל המבצעים
 שיהיו.

המחלקה הסניה - הסליטות. היא מטפלת
 בתח המחלקות הבאות: סדור החניכים - סדור שה מוציא את הנוהלים לגבי
 הגדנ"ע. הוא מוציא את ההנחיות והנוהלים בקטר לכל הפעולות. סדור
 כאן על בדיקה רפואית לגדנ"ע. כן אנו נתקלים בקסיים בקטר ליציאה
 לחוות, כי הדבר מתנגש לרוב עם הבחינות. אנו מודיעים על כך לאותו
 בית-ספר חצי טנה מראש. אולם מאחר שאותו בית-ספר לא עשה את הסידורים
 המתאימים, אנו נטארים במטפר מצופצם של חניכים. כן ניתנת תמיכה
 כספית בגבולות של עד 30 ל"י לגדנ"עם היוצאים לקורם מקרב הנוער
 העובד. יש כאן טפסים מיוחדים בקטר לכך. כן יטנו טופס בקטה מיוחד
 להתקבל לגדנ"ע. הגדנ"ע הרוצה לצאת לקורם, צריך לצאת תחילה לחוב
 לאחר שההורים חותמים שהם מסכימים לכך. כן יטנו סיטות מיוחדות
 לריווח.

הינו"ר ט. פרטיץ:

ברצוני להודות לאלוף מסנה עצמון על
 הרצאתו המפורטת והמענינת שנתנה לנו
 אפשרות לראות מה גדולה וענפה פעולת הגדנ"ע ולהכין את ילדינו בגיליים
 המיוחדים. אנו ודאי נרצה לסמוע פרטים נוספים בקטר לכך,
 גם מסאר האנטים המטפלים בכך. בעיקר נרצה הוועדה לסמוע את חוות
 דעתם של מנהלי בתי-הספר ובאיזו מידה דבר זה מטפיע על הלך הלימודים.
 ובאיזו מידה רצוי סילוב זה, ואם יש לחפש דרכים אחרות או להסתפק
 בדרכים אלו. אנו מעונינים להקיף בעיה זו על כל צדדיה. נמסין כדיון
 זה ביום ד' בסבוע הבא.

ג.צ. אילון:

מאחר שקורסי הקיץ עומדים להתיים אנו
 מציעים לוועדה לבקר עתה במקומות אלה.
 ובמקומות האחרים - להטאיר להודמנות אחרת, כי הערבה עצמה דורשת לפחות
 יומיים.

הינו"ר ט. פרטיץ:

אנו נטייר במקומות אלה ביום ב' הבא ב-8 בבוקר
 נפסיף ליד סטוד ראש המטסלה.
 בהודמנות זו ברצוני שהוועדה תקבל החלטה לגבי ביקור בסטודי בוגרי בית-
 הספר למורי עם, עבודתם תסאיים בעוד עטרה ימים. ארטנו לי להודיע לכם
 על כך.